

Årsmelding 2019: LEFO – Legeforskningsinstituttet

1.1 Viktige forskningstemaer for LEFOs virksomhet

I 2019 har LEFO gitt særlig oppmerksomhet til:

- Endringer i legers tilfredshet og opplevelse av stress over tid
- Allmenntilleggsmedisin: rekruttering og stabilitet
- Samspill mellom organisatoriske faktorer, legers jobbtfredshet og behandlingkvalitet
- Medisinstudenters holdninger og forventninger til fremtidige arbeidsvilkår.
- Holdninger til og håndtering av sosial ulikhet i klinisk arbeid
- Betydningen av pasienters egenansvar for tilbud om helsehjelp
- Legers kollegiale helse- og omsorgstilbud
- Legers holdninger til aktiv dødshjelp
- Styresystemets betydning for kvalitet og likebehandling i klinisk arbeid
- Veiledning og supervisjon i spesialistutdanningen

Fra våre longitudinelle data i Legepanelet har LEFO i år studert endringer i legers jobbtfredshet, helse og opplevd stress relatert til arbeidet, faktorer som påvirker rekruttering til allmenntilleggsmedisin, legers involvering i kvalitetsarbeid og forskning, samt legers holdninger til håndtering av sosial ulikhet i klinisk arbeid i Norge.

LEFO søkte og fikk finansiering for en post-doc stilling til et nytt prosjekt: *Godt samspill mellom ledere og leger – bra for pasienter*. Dette følger opp det tidligere treårige prosjektet *IDOQ – Interactions between Doctors, Organization and Quality of care*. LEFO setter her søkelyset på lederes forståelse av hvordan balansen mellom profesjon, organisasjon og kvalitet i behandlingen håndteres.

Betydning av veiledning og supervisjon i spesialistutdanningen er tema for det pågående doktorgradsprosjektet som ble godkjent i 2019, og som gjennomføres av en PhD-kandidat fra LEFO.

Kollegiale støtteordninger: I dette prosjektet undersøker LEFO legers grunner for å oppsøke kollegial støtte (Ressurssenteret Villa Sana og Støttekollegaordningen) – og følger opp i ett til tre år etter bruk av slike tilbud. En PhD-kandidat tilknyttet LEFO, analyserer kvalitative data i dette prosjektet. De kvantitative dataene vil analyseres ved LEFO.

1.2 Forskersamarbeid, nettverk og oppdrag

På vegne av European Association of Physician Health (EAPH) arrangerte LEFO en konferanse i Oslo 20.–21. mai 2019. Reformen for å forbedre helsetjenestene måles ofte ved økt effektivitet, men tar mindre hensyn til helsearbeideres situasjon og kvalitet i pasientbehandlingen. Årets konferanse fokuserte derfor på sammenhengene mellom alle disse faktorene. Konferansen som ble arrangert ti år etter at EAPH ble stiftet i Oslo, samlet 110 deltakere fra 20 land, og hadde 82 presentasjoner under overskriften *The Doctor, The Patient and the Workplace*. Les mer: www.eaph2019.org

LEFO har utført oppdrag for Legeforeningen, og bidratt med kvalitetssikring, utsendelse og tolkning av resultater fra elektroniske undersøkelser.

LEFO har veiledet og undervist på profesjonsutdanning i medisin, på master- og doktorgradsnivå, har veiledet en mastergradsoppgave og er veiledere for fem doktorgradskandidater. LEFO har også vært hovedopponent ved en disputas i England og er fagfellevurderere for internasjonale forskningsartikler.

Av andre oppdrag kan nevnes programsensur av masterprogrammet i helseledelse, kvalitetsforbedring og helseøkonomi ved Universitetet i Bergen, ledelse av Ethics Advisory Board i EU-kommisjonens *Human Brain Project*, og kvalitetssikring av rapporten om Norge i WHO's serie *Health Systems in Transition*. LEFO har også styreverv i European Association for Physician Health (EAPH).

Sentrale norske samarbeidspartnere: Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap og Senter for medisinsk etikk (begge Universitetet i Oslo); NORCE Research Bergen, Universitetet i Bergen; Kunnskapssenteret for helsetjenesten (FHI); Senter for profesjonsstudier (OsloMet); Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin i Bergen; Forskningscenteret Akershus universitetssykehus HF og Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen.

Instituttssjef har bistilling ved Ressurssenteret Villa Sana, Modum Bad.

Internasjonalt samarbeid: Center of Medicine as a Profession, Columbia University, New York; Uehiro Center for Practical Ethics, Oxford University, UK; Institutet för stressmedicin (ISM) og Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Sahlgrenska Akademin ved Göteborgs universitet i Sverige og Work & Organizational Psychology - University of Macedonia, Thessaloniki, Greece.

LEFO har også et pågående samarbeid med University hospital of California, San Francisco (UCSF), og leder av LEFO hadde høsten 2019 et studieopphold der.

1.3 Datagrunnlag

Legepanelundersøkelsen er en avgjørende datakilde for LEFO. Det består av et representativt utvalg på ca. 2000 yrkesaktive leger med hovedstilling i Norge, som fyller ut et omfattende spørreskjema annethvert år. Panelet ble etablert i 1994 og de longitudinelle dataene fra denne undersøkelsen er unike i internasjonal sammenheng. Vi samarbeider med Tjenester for Sensitive Data, Universitetet i Oslo og Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste samt Statistisk Sentralbyrå for sikring av medlemmenes personvern.

I forskningen bruker LEFO også kvalitative data fra intervjuundersøkelser av individer og grupper, samt data fra andre spørreskjemaundersøkelser.

1.4 Forskningsformidling

LEFOs forskning sørger for at legenes egne opplevelser og synspunkter kommer til orde, noe som er viktig for deres arbeid og for utformingen av helsetjenesten og helsepolitikken.

I 2019 publiserte instituttet seks originalartikler, i tillegg til ti kommentarartikler til seksjonen "Legelivet" i *Tidsskrift for Den norske legeforening*.

Øvrig formidling av forskningsresultater gjøres via foredrag på konferanser og i ulike legegrupper, via nettsider og Facebook. Resultater formidles også i populærvitenskapelige artikler og kronikker samt ved intervjuer i media.

Se www.lefo.no for en nærmere beskrivelse av publikasjoner og pågående prosjekter. LEFO har egen profilside på Facebook: www.facebook.com/Legeforskningsinstituttet.

1.5 Bemanning og økonomi

Instituttets aktiviteter har hovedsakelig vært finansiert av Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP), med en andel fra Legeforeningen, samt eksterne kilder.

I 2019 hadde LEFO fem årsverk, hvorav fire forskere. LEFO har hatt to midlertidige forskerstillinger, en Postdoc og en PhD, tilknyttet instituttet.